

Miljöredovisning 2013 för Stockholms läns landsting**Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta**

att avge yttrande i enlighet med nedanstående skrivelse

att tidigarelägga nästa uppföljning av klimatpåverkan från inköpta livsmedel (2017 är för långt fram)

att fördjupa arbetet med att nå målen vad gäller materialåtervinning

att snabba på arbetet med att minska användningen av energi för lokaler och transporter

att följa upp utvecklingen av destruering av anestesigaser

att i övrigt godkänna miljöredovisning 2013 för Stockholms läns landsting enligt förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2014-05-21.

Miljöredovisningen ger en bra genomgång av Stockholms Läns landstings miljöarbete och är en ärlig redovisning av hur arbetet framskrider. Den påvisar de goda resultaten såväl som de områden där Landstinget behöver göra mer. Den är sålunda en bra plattform för att kunna ta miljöarbetet vidare.

Mycket av arbetet går åt rätt håll men det finns fortfarande områden där miljöarbetet behöver förstärkas. Några av de viktigaste områdena är bl.a. att:

- Skynda på energieffektiviseringsåtgärderna. Tempot är lågt. Energianvändningen för lokaler ligger över vad som kan förväntas för motsvarande lokaler. Det är bra att nybyggnation sker med skärpta krav på energiförbrukning, men även i existerande lokaler måste kraftfulla åtgärder vidtas. Förutom klimatnytta kan det även innebära kostnadsbesparing med sänkt elförbrukning. Att Landstinget föregår med gott exempel med egen elproduktion via bl.a. solceller och vindkraft borde vara en självklarhet.
- Att öka trafikandelen kollektivtrafikresenärer är en av de viktigaste åtgärderna för att förbättra miljö och klimat. Miljöpartiets ambition är att

2016 ska resandet med SL (allmän kollektivtrafik) ha ökat *sin* marknadsandel av det totala trafikarbetet med minimum 5 % i jämfört med 2011

- Andelen förnybara drivmedel måste snarast öka inom alla verksamheter (även de upphandlade), men i synnerhet gällande sjötrafiken
- Utsläpp av lustgas och andra klimatpåverkande medicinska gaser har ökat med 20% jämfört med 2012 och 8% sett till klimatpåverkan. Målet om 50% minskning från 2011 års nivå ligger allt längre bort. Flera tekniska problem ligger bakom detta, och det bör säkerställas att tillräcklig utbildning och stöd finns för att till fullo utnyttja dessa anläggningar.
- Utsläppen av koldioxid per portion serverad inom landstinget ligger på mellan 2,6-3,2 kilo/portion. Det är oacceptabelt att fotavtrycket för **en** måltid hos ett landsting med ambitionen att "vara en föregångare inom miljöområdet" motsvarar nästan två stora hamburgare på stan. Genom anpassade menyer finns många ton koldioxid att spara, inte bara genom ökad andel vegetarisk mat men även genom att anpassa rätter med kött och fisk kan minskningar uppemot 80% uppnås. Det seminarium och utbildningsmaterial som tagits fram är ett bra första steg, nu behöver arbetet följas upp för att nå maximalt resultat.
- Möjligheten att via den regionala planeringen minska klimatpåverkan per invånare är ett viktigt strategiskt verktyg. Målet 3,7 ton CO₂-ekvivalenter är dock för lågt för att vi ska klara en nödvändig omställning till en hållbar region, en siffra om 3 ton är nödvändig.
- Andelen återvunnet material har förvisso ökat, men inte ens det lågt satta målet om 25% uppnås. Vi hoppas att arbetet för att överträffa detta mål tar fart snarast, då det finns stora miljö- och klimatvinster att göra på en ökad återvinning.
- Människans fysiska och psykiska hälsa stärks om hon har mindre än 300 m till park eller grönområde. Befolkningsökningen kommer att ställa stora utmaningar på bebyggelsestrukturen för att uppnå ökad tillgång till tätortsnära natur och grönområden med god kvalitet jämfört med 2010. För att uppnå detta kommer det att krävas ett starkare skydd för nuvarande grönområden/grönstruktur. Det krävs också ett helt nytt sätt att bygga där nya hårdgjorda ytor kompenseras enligt "balanseringsprincipen" och att ny byggnadsteknik med s.k. grön design används.
- Buller- och luftkvalitéfrågor är en väsentlig del av folkhälsan där Landstinget bör bli en mer aktiv kravställare och aktör. Regional- och kommunal planering måste i högre utsträckning ta hänsyn detta i planarbetet. Bostäder ska inte byggas i ohälsosamma placeringar. Här

utgör bland annat Bromma flygplats och Förbifarten stora framtida hälsorisker.

- Effekter av läkemedelsrester i råvatten och kemikalieanvändningen i vårt samhälle generellt är väsentliga frågor för både miljön och folkhälsan. Här måste ett proaktivt arbete fortsätta.
- Avseende vattenarbetet är det väsentligt att den regionala strategin för vatten får tillräckligt med resurser i arbetet.

Området organisation och styrning tycks ha utvecklats mycket bra, där kompetensutveckling, upphandling, kommunikation och nätverksarbete är viktiga delar.